

2022

Mārupes novada bibliotēka
**PUBLISKAIS GADA
PĀRSKATS**

Apstiprināts:
Mārupes novada pašvaldības
izpilddirektora p.i.
Ilze Krēmere

2023. gada 20. jūnijā

Cienījamo lasītāj!

Bibliotēka ir zināšanu paplašināšanas, vērtību glabāšanas un prāta treniņa vieta, šeit var lietot datortehniku un izmantot bezmaksas Wi-Fi, meklēt dažādus faktus datubāzēs, lasīt periodiskos izdevumus, jaunākās Latvijā izdotās grāmatas, spēlēt galda spēles, apmeklēt pasākumus. Lai sekmētu sabiedrības intelektuālo un ekonomisko attīstību, mums ir svarīgi nodrošināt pieejumu informācijai dažādos veidos, būt par informācijas sniedzēju un padomdevēju, veicināt lasīšanu, interesu par literatūru, saglabāt vietējās nozīmes kultūras mantojumu un rosināt informācijas meklēšanas prasmes ikvienam novada iedzīvotājam. Turpinām aktīvi strādāt, lai to īstenotu!

Sekojam aktualitātēm un reaģējam: Covid-19 pandēmijai aizejot, 2022. gada 24. februārī pasauli pāršalca ziņa par Krievijas iebrukumu Ukrainā. Papildu novada pašvaldības rīkotajam atbalstam ukraiņu tautai novada bibliotēkas lasītājiem aktualizēja un izcēla interesējošo literatūru par tēmu "Ukraina", tostarp iegādājās grāmatas ukraiņu valodā. Tāpat bibliotēkās izvietoti informatīvie bukleti "Kā rīkoties krīzes gadījumā".

Klātienes pasākumi un aktivitātes sadarbībā ar izglītības iestādēm 2022. gadā pamazām atsākās. Pieaugusi interese par 3TD e-grāmatu bezmaksas bibliotēku, kas pieejama reģistrētajiem bibliotēku lietotājiem. Tāpat aktīvi izmantota piekļuve elektroniskajam kopkatalogam, lai rezervētu vai pasūtītu vēlamās grāmatas attālināti.

Nākotnes ieceres: kā papildu tēma bērnu un jauniešu pakalpojumos ienāk medijpratība; informācijas tehnoloģiju lietošana raisījusi nepieciešamību plānot bibliotēku sociālo kontu ieviešanu; šajā pārmaiņu laikā mainījušies lasīšanas paradumi un, iespējams, arī lasītāju vajadzības, kas būtu izpēties vērtas bibliotēkas pakalpojumu attīstībai.

Šajā pārskatā aicinām iepazīties ar Mārupes novada bibliotēkas un tās struktūrvienību – Babītes bibliotēkas, Salas bibliotēkas un Mazcenās bibliotēkas – darba rezultātiem, noslēdzoties 2022. gadam.

Sekojot novada vadmotīvam "Kopā celā uz izaugsmi", aicinām sniegt ierosinājumus bibliotēkas attīstīšanai un pakalpojumu uzlabošanai jebkurā laikā!

Uz tikšanos bibliotēkās!

*Ilze Aizsila,
Mārupes novada bibliotēkas vadītāja p.i.*

SATURS

1. Iestādes vispārējs raksturojums un darbības mērkis.....	4
2. Personāls.....	5
3. Galveno uzdevumu izpilde, darbības rezultāti (rādītāji dinamikā).	6
4. Budžets un tā izlietojums	8
5. Komunikācija ar klientiem	8
6. Līdzdalība sadarbības projektos	9
7. Veiktie pasākumi iestādes vadības pilnveidošanai	10
8. Cita svarīga informācija, kas atspoguļo uzdevumu izpildes laikā sasniegto.....	10
9. Nākamajā gadā plānotie pasākumi	11

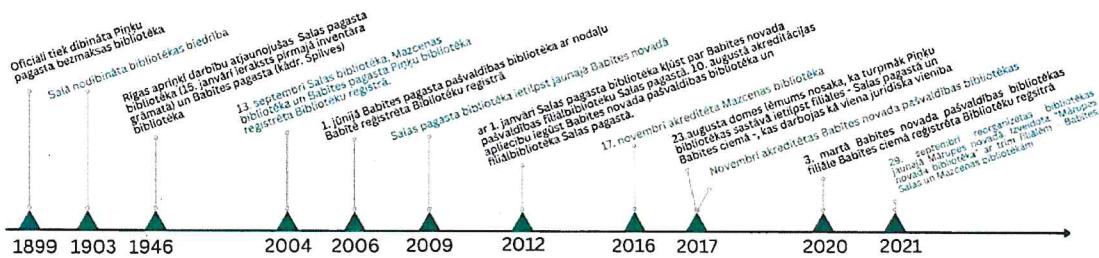
1. Iestādes vispārējs raksturojums un darbības mērķis

Mārupes novada bibliotēka (turpmāk tekstā - Bibliotēka) atrodas Jūrmalas ielā 14A, Piņķos, Babītes pagastā, Mārupes novadā, un ir vietējās pašvaldības domes izveidota iestāde, kas normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros veic pasaules kultūras mantojuma – iespieddarbu, elektronisko izdevumu, rokrakstu un citu dokumentu – uzkrāšanu, sistematizēšanu, katoloģizēšanu, bibliografēšanu un saglabāšanu, kā arī nodrošina tajā esošās informācijas publisku pieejamību un tās izmantošanu.

Bibliotēkas vienotajā struktūrā pēc administratīvi teritoriālās reformas 2021. gadā ietilpst trīs struktūrvienības:

- **Babītes bibliotēka** (Adrese: Liepu aleja 17, Babīte, Babītes pagasts, Mārupes novads);
- **Mazcenas bibliotēka** (Adrese: Mazcenu aleja 33/3, Jaunmārupe, Mārupes pagasts, Mārupes novads);
- **Salas bibliotēka** (Adrese: Spuņciema iela 9, Spuņciems, Salas pagasts, Mārupes novads).

Galvenie bibliotēku vēstures fakti (l.att.)

Bibliotēkas darbības mērķis ir sekmēt sabiedrības intelektuālu un ekonomisku attīstību, nodrošinot pieeju informācijai, būt par informācijas sniedzēju un padomdevēju bibliotēkas lietotājiem un iedzīvotājiem kopumā, apkopot novada vēsturi un veicināt kultūrvērtību ilgtspēju.

Kopējais aktīvo lietotāju skaits Bibliotēkā un tās filiālēs 2022. gadā: 3058, no kuriem 32% - bēri un jaunieši līdz 18 g.v.

2022. gadā Bibliotēkas un tās filiāļu kopējais (dati par katru no bibliotēkām saskaitīti kopā):

- **fiziskais apmeklējums:** 29978 bibliotēkas lietotāji;
- **grāmatu krājums** (neieskaitot periodiskos izdevumus u.c. dokumentus): 53229 vienības;
- **grāmatu izsniegums** (neieskaitot periodiskos izdevumus u.c.dokumentus): 49418.

Bibliotēka tiek veidota kā kultūras mantojuma vērtību apzināšanas, saglabāšanas, popularizēšanas vieta un tai ir potenciāls Bibliotēkas lietotāju loka paplašināšanā.

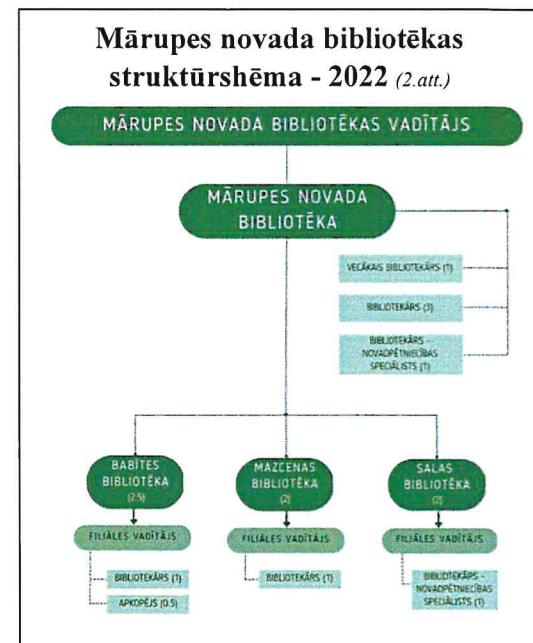
2. Personāls

Mārupes novada bibliotēkā un tās trīs filiālēs kopā strādā 13 darbinieki, no tiem 12 – amats saistīts ar bibliotekāro darbu (pilnas slodzes). Viens darbinieks strādā uz pusslodzi un nav saistīts ar bibliotekāro darbu.

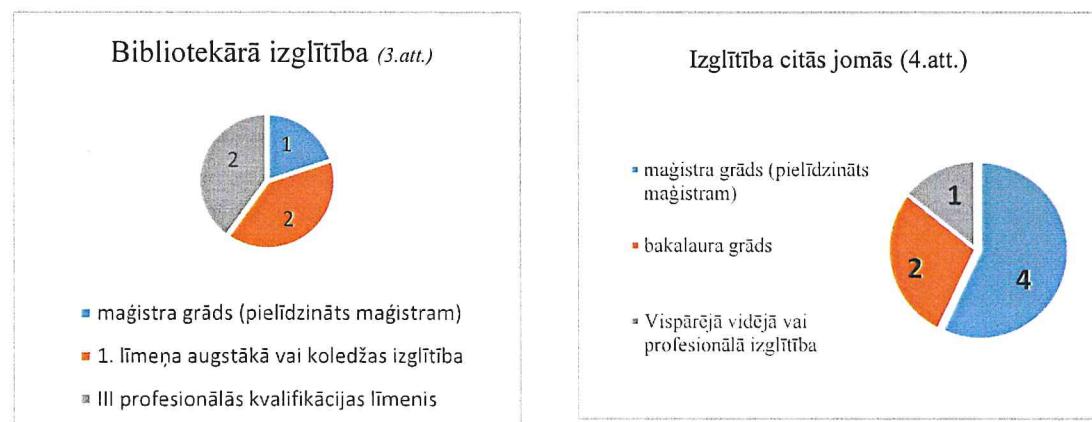
Bibliotēkas un tās filiāļu darbinieki strādā Mārupes novada bibliotēkas vadītāja pakļautībā (skat. 2.att.). Bibliotekāru izglītība atainota 3. un 4. attēlos.

Bibliotekāro darbinieku vecums 2022. gadā:

2 – vecuma grupā 40–49 gadi;
 2 – vecuma grupā 50–59 gadi;
 7 – 60–69 gadi;
 1 – 80 gadi (2022. gada 30. decembrī darba attiecības noslēdza ilggadējā Bibliotēkas vadītāja.)

Bibliotekāro darbinieku izglītība (sākot ar 02.01.2023.)

Bibliotekāri ir ieguvuši nepieciešamās kompetences bibliotekārā darba veikšanai. Darbinieki ar izglītību citās jomās ir izgājuši profesionālās pilnveides izglītības programmas bibliotēku zinību pamatu apguvei. Pašvaldība atbalsta un veicina darbinieku tālākizglītību un profesionālo pilnveidi (kursos, semināros, pieredzes apmaiņas braucienos). Pārskata periodā tika apmeklēti reģiona bibliotēkas - Salaspils novada bibliotēkas - rīkotie semināri un mācības, kā arī Latvijas Nacionālās bibliotēkas kompetenču attīstības centra organizētie kursi un citu institūciju rīkotie pasākumi klātienē un tiešsaistē. Vienu dienu mēnesī bibliotēkās ir metodiskā diena, kuru darbinieki var izmantot dažādu izglītojošu profesionālās pilnveides pasākumu apmeklēšanai.

3. Galveno uzdevumu izpilde, darbības rezultāti (rādītāji dinamikā)

- Turpinājies darbs pie elektroniskā pakalpojuma izmantošanas veicināšanas – grāmatu **kopkataloga izmantošanas** izdevumu pasūtīšanai, rezervēšanai, termiņa pagarināšanai. Notiek saziņa ar bibliotēkas lietotājiem par grāmatu, periodikas saņemšanu, nodošanu norādītajos termiņos.
- Jaunieguvumu izvērtēšana un iegāde notikusi saskaņā ar bibliotēku **Krājuma komplektēšanas un organizācijas politiku**, ievērojot lasītāju vajadzības un pieprasījumu, darbu aktualitāti, uzsvaru liekot uz daiļliteratūras un uzziņu literatūras uzņemšanu krājumā. (*Krājuma attīstības dinamiku skat. 1.-4.tab.*) Pēc pieprasījuma notikusi grāmatu apmaiņa starp bibliotēkām (SBA).

Krājuma rādītāji Mārupes novada bibliotēkā (1.tab.)

	2020	2021	2022
Jaunieguvumi kopā	1719	1695	1746
<i>t. sk. grāmatas</i>	884	784	907
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	171	211	211
<i>t. sk. bērniem</i>	217	185	255
Izslēgtie dokumenti	1448	1250	1325
Krājuma kopskaits	26661	23283	23704

Krājuma rādītāji Babītes bibliotēkā (2.tab.)

	2020	2021	2022
Jaunieguvumi kopā	1017	989	1021
<i>t. sk. grāmatas</i>	455	427	481
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	152	152	152
<i>t. sk. bērniem</i>	126	102	134
Izslēgtie dokumenti	620	760	781
Krājuma kopskaits	8606	8868	9108

Krājuma rādītāji Mazcenās bibliotēkā (3.tab.)

	2020	2021	2022
Jaunieguvumi kopā	1649	1611	1533
<i>t. sk. grāmatas</i>	882	854	781
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	272	297	219
<i>t. sk. bērniem</i>	281	239	236
Izslēgtie dokumenti	1291	1106	1033
Krājuma kopskaits	15266	15771	16271

Krājuma rādītāji Salas bibliotēkā (4.tab.)

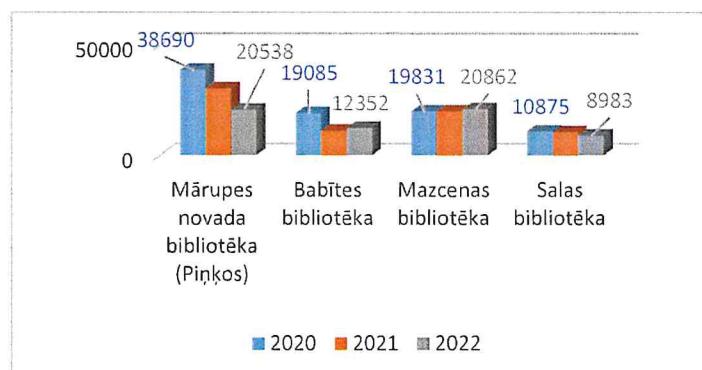
	2020	2021	2022
Jaunieguvumi kopā	651	766	763
<i>t. sk. grāmatas</i>	315	370	354
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	90	134	118
<i>t. sk. bērniem</i>	74	97	95
Izslēgtie dokumenti	649	516	603
Krājuma kopskaits	8752	8992	9152

- Papildu novada pašvaldības rīkotajam atbalstam ukrainu tautai novada bibliotēkas lasītājiem aktualizēja un izcēla interesējošo literatūru par tēmu “Ukraina”, tostarp iegādājās grāmatas ukrainu valodā. Tāpat bibliotēkās izvietoti informatīvie bukleti “Kā rīkoties krīzes gadījumā”.
- Elektroniskie pakalpojumi: 3TD e-grāmatu bibliotēka, bezmaksas pieeja tiešsaistes datubāzēm LETONIKA un LURSOFT (laikrakstu bibliotēka News.lv), popularizētas LNB digitālās kolekcijas un digitālai drošībai veltīti resursi.

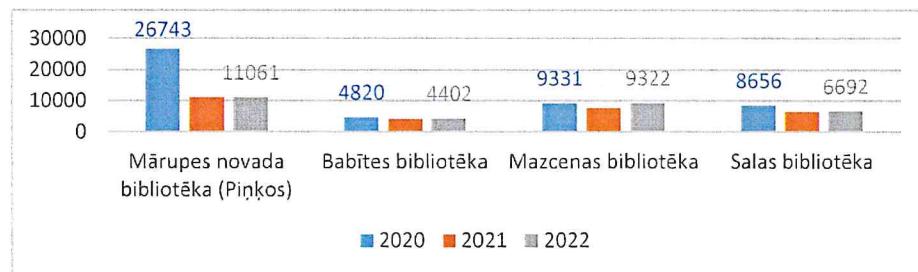
- Lietotājiem nodrošināta iespēja izmantot **datorus, daudzfunkcionālās iekārtas, programmatūras**.
- Bibliotekāres sniedz **konsultācijas un uzziņas**, kā arī palīdz lietot datortehniku un elektroniskos resursus, piemēram, latvija.lv
- Aktīvi noritējis darbs ar bērniem un jauniešiem, veidojot **bibliotekārās nodarbības, literāros un tematiskos pasākumus**.
- Turpinājies darbs pie **novadpētniecības datu vākšanas**, apkopošanas sadarbībā ar Babītes Kultūrizglītības centra filiāli "Vietvalži".
- Pēc pandēmijas pamazām atsākās **klātienes pasākumi**, tikšanās ar autoriem, izstādes.

Bibliotēkas lietotāju fiziskais apmeklējums un iespieddarbu izsniegums katrā novada bibliotēkā trīs gadu griezumā uzrāda dažādus rezultātus, tā kā katrā no bibliotēkām ir cits telpu, lasītavu lielums un pieprasījums pēc tām, kas *Covid-19* ierobežojumu laikā ietekmēja bibliotēkas darbu. Piemēram, novada centrālajā bibliotēkā Piņķos, kur uzrādās izsnieguma un apmeklējuma samazinājums, pandēmijas laikā lasītavas izmantošana bija aizliegta vai ļoti ierobežota, cilvēki sāka izmantot e-bibliotēkas datubāzes, kuru lietošana bibliotēkas datos netiek uzrādīta. (*Dinamiku skat. 5. att.*)

Izsnieguma rādītāji 2020-2022 (5. att.)

Fiziskā apmeklējuma rādītāji 2020-2022 (6. att.)

Regulāri notiek saziņa ar reģiona galveno bibliotēku (Salaspils novada bibliotēku), kas sniedz metodiskos norādījumus, ieteikumus, kā arī veido darba seminārus un informē par aktualitātēm nozarē.

4. Budžets un tā izlietojums

Galvenais finansējuma avots Bibliotēkai ir pašvaldība budžets. Tas tiek piešķirts bibliotēkas funkciju izpildei, krājuma uzturēšanai un papildināšanai, datubāzu abonēšanai, periodikas iegādei, pamatlīdzekļu iegādei, ēku remontam, telpu uzturēšanai, personāla darba samaksai un stimulēšanas pasākumiem, tālakizglītībai, pasākumu organizēšanai un citiem mērķiem, lai bibliotēkas pakalpojumi būtu kvalitatīvi. Jauninājums: 2022. gadā ar domes lēmumu Mārupes novada bibliotēkā tika atcelti noteikumi par maksas pakalpojumu sniegšanu.

Bibliotēkas izdevumi 2020-2022 (budžeta izpilde) (5.tab.)

	2020	2021	2022	2022 pret 2020 (%)
Izdevumi kopā (EUR)	286180	313553	331311	+16%
Darbinieku atalgojums (bruto)	170682	188393	198865	+17%
Krājuma komplektēšana	26964	29436	31336	+16%

Mārupes novada pašvaldības sniegtais budžets ir bijis pietiekams un vērtējams kā attīstību veicinošs.

5. Komunikācija ar klientiem

Bibliotēkas izmantotie informācijas kanāli saziņai ar klientiem un publicitātei:

- publiskie pasākumi un izstādes;
- informācija elektroniskajā vidē pašvaldības mājaslapā www.marupe.lv (Mazcenās bibliotēkas sadaļā pieejama lasītāju iecienīta bibliotēkas 3D virtuālā tūre)
- informācija sociālajos tīklos Facebook (konts "Mārupes novads – kultūra"; izveidota jauna lapa "Mārupes novada novadpētniecība");
- drukātās ziņas pašvaldības ikmēneša informatīvajā izdevumā "Mārupes Vēstis";
- plakāti informācijas stendos;
- individuāli ielūgumi;
- informācijas "skrejlapas" bibliotēkā;
- klātienes tikšanās bibliotēkā;
- saziņa elektroniski vai pa tālruni.

Pasākumi un aktivitātēs

Bibliotēka regulāri piedāvā tematiskas izstādes vai pasākumus, sadarbojas ar autoriem, māksliniekiem, LNB. Citi sadarbības partneri: novada izglītības un kultūras iestādes, sociālais dienests, nevalstiskās organizācijas (Pierīgas Partnerība, Senioru biedrība). Turpinājās sadarbība ar pirmsskolas izglītības iestādēm, vidusskolu un ģimnāziju. Mazcenās bibliotēkā regulāri tiek izstādītas Mārupes Mūzikas un mākslas skolas jauno mākslinieku zīmējumu izstādes, Bibliotēkā Piņķos izstāžu atklāšanā uzstājas Babītes Mūzikas skolas pedagoģi un

audzēkņi. Regulāri tiek organizētas bibliotekārās stundas (Bibliotēka atbalstījusi LNB programma lasītprasmes veicināšanai “Grāmatu starts” (3-4 gadu veciem bēniem)).

Nozīmīgākie klāties pasākumi 2022. gadā:

- LNB lasīšanas veicināšanas programma „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” (aktuāla visās bibliotēkās, noslēguma pasākums kļuvis par tradīciju bibliotēkā Piņķos – bija pieteikušies 64 bērni);
- Gintas Pētersones dzejas grāmatas “Es gribu nesteigties” prezentācija Mārupes novada bibliotēkā Piņķos (apmeklējums: 60);
- LNB “Ziemeļvalstu literatūras nedēļa” (aktuāla visās bibliotēkās. Piem. Babītes bibliotēkā pasākumā iesaistījās 35 bērni);
- Tikšanās ar leļļu teātra aktrisi Santu Didžus Mārupes novada bibliotēkā Piņķos (apmeklējums: 25);
- Mārupes novadā regulāri var aplūkot ar novadpētniecību un tematiskiem pasākumiem saistītas grāmatu, dokumentu izstādes, kā arī gleznu izstādes. Veiksmīgākā no tām - Agijas Stakas ceļojošā bērnu grāmatu ilustrāciju izstāde, ko apmeklēja 140 interesenti). Salas bibliotēkā viena no izstādēm, kas iepazīstināja ar novadpētniecības materiāliem, bijusi “Iepazīstot Lāčplēša Kara ordeni un varoņus”.
- Jauna iniciatīva: “Grāmatu klubuņš” Mazcenās bibliotēkā. Tikšanās noris vienu reizi mēnesī un iekļauj arī jaunāko grāmatu apskatu.

6. Līdzdalība sadarbības projektos

Bibliotēkas projektu apkopojums 2022 (6.tab.)

Projekta nosaukums, identifikācijas Nr.	Projekta īstenošanas laiks	Piesaistītais finansējums, EUR	Projektā sasniegtie rezultāti 2022.gadā
1. Lasīšanas veicināšanas programma „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022”	1 gads (noslēgums katra gada februārī)	363,43 EUR Bērnu žūrijas 2021/2022 grāmatu kolekcijai daļa grāmatu tika iegādātas par Mārupes novada pašvaldības līdzekļiem, daļa par projekta līdzekļiem. (LNB projekta līdzekļi - 272,75 EUR)	Pieteicās 64 bērni. Tā kā ne visi bērni, kas lasīja Bibliotēkas grāmatas, anketas pildīja no Bibliotēkas adreses, bet gan no savām skolām un citām bibliotēkām, grūti noteikt precīzu iesaistīto Bibliotēkas lietotāju skaitu. Lasīšanas programma popularizēta arī filiālēs.
2. Lasīšanas veicināšanas programma “Grāmatu starts” 3-4 gadīgiem bēniem	1 gads	Mārupes novada pašvaldība 50% - 340 EUR Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība 50% - 340 EUR	Projektā pieteikušies 18 bērni. No kopsummas 90 EUR maksāti par grāmatām ukraiņu bēniem. Bibliotēkā notika desmit nodarbiņas latviešu bēniem un divas nodarbiņas ukraiņu bēniem.
3. “Ziemeļvalstu literatūras nedēļa 2022”	1 x gadā, pēc uzsaukuma	Literatūra iegādāta bibliotēkas krājumā	Organizē: Ziemeļvalstu Ministru padomes birojs sadarbībā ar LNB Bērnu Literatūras centru. Projektā piedalījās Mārupes novada bibliotēka un filiāles, sadarbībā ar vietējām izglītības iestādēm. (Piem. Babītes bibliotēkā tika rīkota rīta stundas lasījums mazākajiem lasītājiem - Babītes PII 3grupām – kopā 35 bēniem)

7. Veiktie pasākumi iestādes vadības pilnveidošanai

Izstrādātie dokumenti:

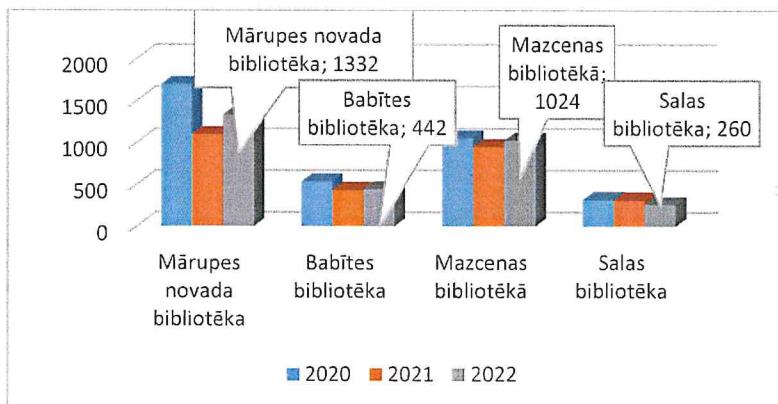
- Bibliotēkas stratēģija 2022. – 2008. gadam,
- Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika 2022. – 2028. gadam (katrā bibliotēkā sava).

Strauji pieaugot komunālo pakalpojumu un elektrības izmantošanas izmaksām, Bibliotēka sekojusi vadības norādēm un veica energoefektivitāti atbalstošus pasākumus. (Ziemas periodā pārtraukta Babītes bibliotēkas darbība sestdienās)

8. Cita svarīga informācija, kas atspoguļo uzdevumu izpildes laikā sasniegto

Abās lielākajās novada bibliotēkās (Piņķos un Jaunmārupē) pēc pandēmijas pamazām sācis pieaugt aktīvo bibliotēkas **lietotāju skaits un jauniešu īpatsvars tajā**. Tas liecina par lasītāju auditorijas piesaistes potenciālu un par nepieciešamību attīstīt jaunus pakalpojumus, tāpat būtu nepieciešams atsvaidzināt grāmatu klāstu svešvalodās.

Aktīvo lietotāju skaits 2020-2022 (7. att.)

Aktīvo bibliotēkas lietotāju skaita pieaugums salīdzinot ar 2021. gadu:

- +22% Mārupes novada bibliotēkā (par 48% pieaudzis jaunāko lasītāju - bērnu līdz 18 gadu vecumam skaits);
- +7% Mazcenās bibliotēkā (par 23% pieaudzis bērnu līdz 18.g.v. skaits);
- +2% Babītes bibliotēkā (bērnu līdz 18.g.v. skaits palicis identisks kā iepriekšējā gadā);
- Aktīvo lietotāju skaits mazinājies vien Salas bibliotēkā - 17% (bērni līdz 18.g.v. par 8% mazāk);

Nedaudz pieaudzis arī starpbibliotēku abonements (SBA) – visās novada publiskajās bibliotēkās.

9. Nākamajā gadā plānotie pasākumi

Lielākie pasākumi:

Mārupes novada bibliotēkā:

Tikšanās ar autoriem: Agija Staka (februāris), Zane Zusta (marts), Inga Pizāne (septembris), Ieva Melgalve (septembris), Inga Grencberga (oktobris), Arno Jundze (decembris) u.c.

Izstādes: mēneša autori – literāti vai mākslinieki (grāmatu izlases), foto un gleznu izstādes (Marats Dzjubenko, Silga Ivanova, Ēva Krēsla u.c.), dažādas novadpētniecības izstādes.

Salas bibliotēkā: Atvērto durvju diena, pārejot uz jaunām telpām M. Spuņciema ielā 2, Spuņciemā (marts)

Babītes bibliotēkā: Pagalma svētki (jūnijs).

Mazcenas bibliotēkā: ikmēneša “Grāmatu klubīņš”, tikšanās ar autori Inesi Prisjolkovu (marts), ar dārza eksperti Antru Batraku (aprīlis) u.c.

Pasākumi ārpus bibliotēkas telpām: Ģimeņu diena Piņķos (maijs).

Sadarbībā ar reģiona galveno bibliotēku – Salaspils novada bibliotēku – Mārupes novadā notiks novadpētniecības seminārs Pierīgas reģiona bibliotekāriem (17. maijs).

Bibliotēku atkārtota akreditācija notiks septembrī.

Svarīgākā informācija par bibliotēkas darbu tiek atspoguļota pašvaldības izdevumā “Mārupes Vēstis”, pašvaldības mājaslapā www.marupe.lv, kā arī www.kulturasdati.lv un sociālajos tīklos (Facebook, Instagram).

Mārupes novada bibliotēkas vadītāja p.i.

Ilze Aizsila